

klart af bemærkningerne, at man forventede, at det ville betyde færre nye tilkendelser af førtidspension.

Allerede dengang påpegede vi, at det var en trussel mod borgerens retssikkerhed, at man uden at ændre de formelle tilkendelseskriterier, gik ud fra, at der ville blive færre nye førtidspensionister alene som konsekvens af, at kommunerne selv skulle betale en større del.

Enhedslisten støtter forslaget, da der er tale om en forbedring, selv om det altså ikke medfører den fulde statsrefusion, som vi går ind for.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Villy Søvnald som ordfører for forslagsstillerne.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo rigtigt, at førtidspensionssystemet har haft et liv meget frem og tilbage. Jeg kan sagtens huske den periode indtil 1992, hvor der var 100 pct.s statsrefusion. Det var ikke godt, fordi det betød, at lokaløkonomiske interesser afgjorde, at de var billigere at have på pension i stedet for på kontanthjælp. Det er ikke en god idé.

Derfor var det originale det system, man lavede efter 1992, hvor man aftalte det, der hed »byrdefordelingsmæssig neutralitet« på overførselsindkomstområdet. De skulle have samme refusions­sats, netop for at undgå, at hele den der kassetænkning kom til at spille den rolle, den havde gjort før.

Det holdt indtil 1998, hvor den daværende regering sammen med Venstre, De Konservative og Kristeligt Folkeparti lavede fire ændringer i førtidspensionen på én gang.

Dels lavede man den ændring, at man ikke længere selv måtte søge sin pension. En klog og fentligt ansat skulle vurdere, om det var rigtigt eller ej. Det der med selv at søge behøvede man ikke, for som man – tror jeg – argumenterede i de meget lukkede rum, blev man jo retfærdigt betjent, når man kom ind i et offentligt system.

Kan forsamlingen prøve at forestille sig samme argumentation overført på skatteankeområdet, at alt det der med selv at anke og sådan noget behøver man ikke, for her bliver folk jo behandlet retfærdigt?

Det var den ene ændring, man lavede. Den anden ændring, man lavede, var, at man skulle afprøves. Det er jo fornuftigt nok, hvis der er noget at afprøve, men alle, der har arbejdet med det her område, ved jo, at det gik fuldstændig over gevind.

Jeg kan huske, at jeg var i en jysk kommune for at holde et oplæg for deres arbejdsmarkedsafdeling. De fortalte, at uanset om én måtte slæbe sig ind over dørtrinnet, så afprøvede de vedkommende. De læste det fuldstændig gammeltestamentligt, sådan at ethvert menneske skulle afprøves. Og det blev de. Det var jo ikke meningen.

Den tredje ændring, man lavede, var, at kommunerne selv stod for afgørelsen, og endelig, som det fjerde, rykkede man så på refusionen, så der blev en voldsom økonomisk interesse for kommunerne i at undgå førtidspensionen.

Konsekvensen var – det fik vi oplyst i Folketingets Socialudvalg – at nogle kommuner fuldstændig havde ophævet det med at udbetale førtidspension. »Det eksisterer ikke i vores kommune«, var budskabet.

Derfor fik man et samlet fald på 40 pct. på et enkelt kalenderår. Det tror jeg at nogle af de sociale ordførere blev lidt forskrækkede over. Det er rigtigt, som socialministeren redegjorde for, at nogle af tallene har rettet sig, men man har pint nogle mennesker ganske usædvanlig meget i en lang periode ved at køre fra den ene side af vejen til den anden.

Jeg tror, det var fru Margrethe Vestager, der var inde på det, og det er jeg meget enig i, det her drejer sig om balancer – om fine balancer – der hedder, at alle de mennesker, der har noget at bidrage med, selvfølgelig skal arbejde. Men til gengæld betød de her ændringer, at vi lavede et førtidssejpninerisystem uden lige, som stadig fungerer en række steder.

Kl. 13.40

Det sidste eksempel, jeg har fået, er en sag fra en jysk kommune med et menneske, der lider af ondartet kræft. Fordi kommunen siger, vi skal gøre alt, hvad vi kan i den aktive arbejdsmarkedspolitik, bliver vedkommende hevet igennem nogle smertefulde, nogle ydmygende forløb. Jeg ved godt, at vi ikke kan lovgive på baggrund af enkeltsager, men jeg har de første tusind af den slags sager, hvor jeg tror, at alle vil sige, at det her er tippet fuldstændig over i forhold til, hvad vi gerne ville.

Det er, fordi man har gjort det økonomiske incitament så stærkt, at man frister over evne. Den kommune, der skal tage stilling til en førtidspensionssag, skal jo tage stilling til, at det her skal man betale resten af et livsforløb, indtil folkepensionsalderen. Det er ikke kun et enkelt års ydelse, det er en livslang ydelse, en pensionsydelse, vi diskuterer. Der tror jeg, man skal lade